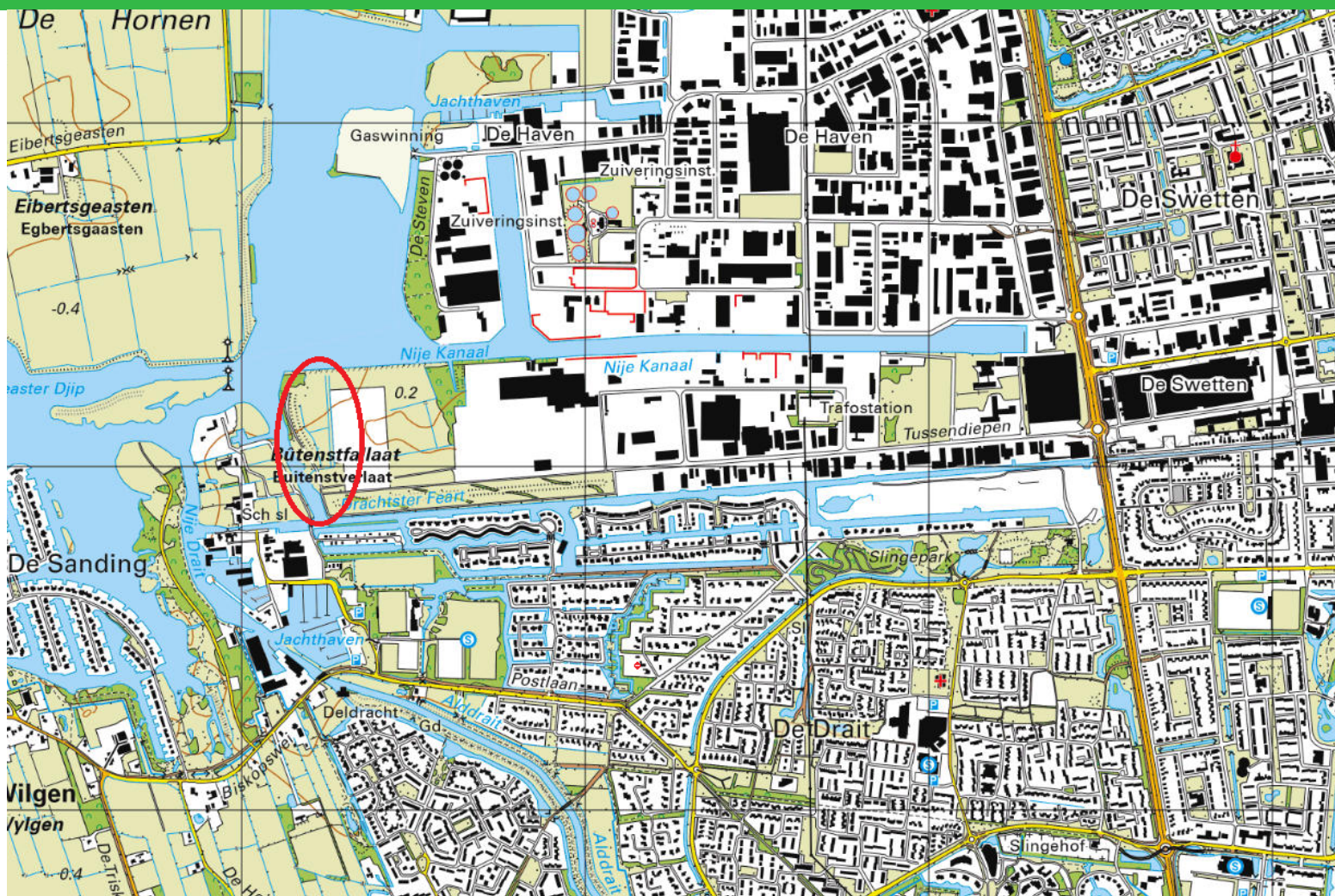

Drachten, Tussendiepen

QuickScan

JM ecologie b.v., 2021

QuickScan Drachten, Tussendiepen

Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming

Rapportnummer

R21.191

Status

0.2 (Concept)

Datum

15-09-2021

Opdrachtgever

Rho adviseurs
Druifstreek 72-C
8911 LH Leeuwarden

Auteur

Thijs de Haan

Controle

Corine Bos

Voorpagina

Overzicht plangebied

Te citeren als

Haan, T., 2021. QuickScan Drachten, Tussendiepen; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet Natuurbescherming. Rapport R21.191 JM ecologie b.v., Gorredijk.

JM ecologie b.v.

Leitswei 12
8401 CL Gorredijk

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Globale ligging	2
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland	3
1.4	Scope van de QuickScan	4
1.5	Werkwijze	5
2	Beschrijving locatie en ingreep	6
2.1	Locatie.....	6
2.2	Ingreep.....	7
3	Resultaten veldbezoek en bureaustudie	9
3.1	Vogels	9
3.2	Vleermuizen.....	9
3.3	Overige zoogdieren.....	11
3.4	Dagvlinders	12
3.5	Libellen.....	13
3.6	Amfibieën.....	13
3.7	Vissen.....	13
3.8	Overige flora & fauna.....	14
4	Effecten en gevolgen	15
4.1	Overzicht beschermde soorten.....	15
4.2	Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna	15
5	Mitigerende maatregelen.....	17
5.1	Algemene broedvogels; mitigatie	17
5.2	Vleermuizen; mitigatie.....	18
5.3	Kleine marterachtigen en steenmarter, zorgplicht (2021)	19
5.4	Kleine marterachtigen en steenmarter, naderonderzoek (2022).....	19
5.5	Waterspitsmuis	20
5.6	Poelkikker	20
5.7	Grote modderkruiper.....	20
6	Conclusie	22
	Geraadpleegde bronnen	23

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Rho adviseurs heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd in Drachten, gemeente Smallerland, provincie Friesland. De opdrachtgever is voornemens de kavel te ontwikkelen tot woon/ werkgebied, waarbij enkele bedrijfswoningen in een groene setting aan de westelijke oever gerealiseerd worden.

1.2 Globale ligging

Het plangebied is gelegen aan de westkant van het dorp Drachten. Aan de west- en zuidkant van het plangebied loopt de “Drachtstervaart”. Het kanaal “Nije kanaal” grenst aan de noordzijde van het plangebied. Drachten ligt ten noordoosten van Heerenveen en ten zuidoosten van Leeuwarden. De omgeving bestaat uit een aantal grotere watergangen, industrieel gebied en een aantal woonhuizen. De globale ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.1.

Afbeelding 1.1. Globale ligging van het plangebied (rode stip) (Bron achtergrond: Esri).

1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Dit betreft het 'NatuurNetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN.

Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoudt echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

In aanvulling op de Vogelrichtlijn, geldt er voor een aantal vogelsoorten die jaarlijks naar hetzelfde nest terugkeren een jaarrond bescherming van de nesten. De meeste provincies en het Rijk hanteren de "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012". Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5). Voor deze laatste categorie geldt alleen een jaarrond beschermde status indien ecologisch zwaarwegende omstandigheden dat rechtvaardigen. In de provincies Overijssel, Flevoland en Limburg geldt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten, waarin een andere categorisering is aangebracht.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden.

Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het project-voornemen een of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

1.4 Scope van de QuickScan

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande bestemmingswijziging, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Er wordt in deze QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met de gebiedsbescherming (Natura 2000, NatuurNetwerk Nederland en overige provinciaal beschermde gebieden) en bescherming Houtopstanden.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de invoer van de geplande verandering in het bestemmingsbesluit meerdere jaren wordt, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

1.5 Werkwijze

Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlassen en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn.

Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecoloog Thijs de Haan van JM ecologie b.v. op 9 september 2021, bij 18°C en 1 Bft, op een licht bewolkte en droge dag. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

Maatregel(en) en effecten

De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregelen en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de wijziging conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatvinden.

2 Beschrijving locatie en ingreep

2.1 Locatie

Het plangebied is gelegen aan de westkant van het dorp Drachten in de gemeente Smallingerland, provincie Friesland. Het plangebied wordt omsloten door agrarische percelen en industrieel gebied. Aan alle kanten behalve de oostkant is het plangebied omringt door watergangen, te noemen de “Drachtstervaart” en het “Nieuw Kanaal”. Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig, wel zijn de oevers begroeid met oever vegetatie. Ook is een grote bomenpartij en wat ruigte aanwezig. De brede omgeving bestaat uit woonhuizen, een snelweg, agrarische percelen, boerderijen en watergangen.

Het plangebied zelf betreft een lege kavel in industrieel gebied. In afbeelding 2.1 is het plangebied aangegeven. N.B. de luchtfoto toont een verouderd beeld van de situatie, het plangebied grenst aan de oostzijde aan een grote loods.

Afbeelding 2.1. Begrenzing van het plangebied (rood kader) (Bron achtergrond: Esri).

Afbeelding 2.2. Plangebied gezien vanaf zuidwesten.

Afbeelding 2.3. Plangebied gezien vanaf het noordoosten

Afbeelding 2.4. Watergang in bossage.

Afbeelding 2.5. Watergang in het westen van het open gebied.

Afbeelding 2.6. Watergang in het oosten van het open Gebied.

Afbeelding 2.7. Houtstapels aanwezig in opengebied.

Afbeelding 2.8. Tijdelijke poel in bosschage.

Afbeelding 2.9. Naastgelegen watergang vanuit het plangebied.

2.2 Ingreep

De opdrachtgever is voornemens de kavel te ontwikkelen tot woon/ werkgebied, waarbij enkele bedrijfswoningen in een groene setting aan de westelijke oever gerealiseerd worden. Het geheel zal bestaan uit vijf woon/werk kavels, waarnaast een watergang van minimaal tien meter breedte een scheiding tussen de kavels biedt. Ook wordt in de noordoost hoek een insteeksteiger gerealiseerd.

Tijdens de werkzaamheden wordt een groot aantal bomen gerooid en zullen de binnen het plangebied aanwezige watergangen gedempt worden. In afbeelding 2.4 is de beoogde situatie weergegeven.

Afbeelding 2.10. Een ontwerp van de beoogde situatie. Vijf woon/werk kavels met naastgelegen watergangen.

3 Resultaten veldbezoek en bureaustudie

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

3.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 16 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 t/m 4 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Daarnaast zijn van 34 vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd als hier een zwaarwegende ecologische reden voor is. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 5 van de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (2012). Deze soorten zijn: blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihal, eidereend, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, ruigpootuil, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart en zwarte specht. Indien sprake is van een ecologisch zwaarwegende reden voor één of meerdere van deze soorten, dan worden deze hieronder behandeld onder 'Jaarrond beschermd'. Zo niet, dan worden deze soorten net als overige broedvogels behandeld onder 'Algemene broedvogels'.

Jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar jaarrond beschermde nesten in en binnen de verstoringszone van het plangebied. Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Naast het plangebied is echter een zwaluwwand aanwezig waar mogelijk oeverzwaluw en/of ijsvogels tot broeden kunnen komen. De werkzaamheden hebben geen invloed op deze wand doordat de achtergrond verstoring op deze locatie al hoog is. Aanwezigheid van jaarrond beschermde vogels in het plangebied is hiermee uitgesloten.

Algemene broedvogels

Er is binnen het plangebied geschikt habitat aanwezig voor diverse soorten algemene broedvogels. In de bomen en struiken in en langs het plangebied kunnen soorten als houtduif, merel en vink tot broeden komen. Langs de watergangen nabij het plangebied kunnen diverse watervogels als de wilde eend en meerkoet tot broeden komen.

Consequenties van de ingreep op algemene broedvogels staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foerageergebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te

brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.

Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foerageergebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foerageergebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foerageergebieden. Het ongeschikt maken van een foerageergebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijven

In het plangebied is geen bebouwing aanwezig, waardoor verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in het plangebied worden uitgesloten. Tijdens het veldbezoek is gezocht naar mogelijk holtes in het aanwezige bosschage. Er zijn geen geschikte holtes aangetroffen in de bomen in en om het plangebied. De aanwezigheid van boombewonende vleermuissoorten kan hiermee uitgesloten worden.

Er zijn buiten het plangebied, binnen de verstoringszone, wel potentiële geschikte verblijfsplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen. De loods, welke ten oosten van het plangebied ligt, bevat kleine holtes waar gebouwbewonende vleermuizen mogelijk een verblijfplaats hebben.

Consequenties van de ingreep op potentiële vleermuisverblijfplaatsen staan beschreven in paragraaf 4.2.

Vliegroutes

In en rond het plangebied zijn diverse lijnvormige elementen die dienst kunnen doen als vliegrouteondersteuning voor vleermuizen. Beide kanalen dienen mogelijk als vliegroute voor verscheidene vleermuissoorten.

Consequenties van de ingreep op essentiële vliegrouteondersteuning staan beschreven in paragraaf 4.2.

Foerageergebied

De omgeving van het plangebied is geschikt als foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. Aangezien er in de omgeving van het plangebied genoeg minstens even geschikt foerageergebied aanwezig is, wordt het plangebied niet als essentieel foerageergebied beschouwd.

3.3 Overige zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied verschillende waarnemingen bekend zijn van beschermde zoogdieren. Het gaat hier om de das, eekhoorn, eikelmuis, otter en de wolf. Naast de bekende beschermde soorten kunnen in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn.

Das

De das leeft in allerlei biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Het leefgebied moet voldoende dekking bevatten, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze kunnen graven, met een grondwaterstand van tenminste 1,5 m onder het maaiveld (Zoogdiervereniging z.d.). Het plangebied bestaat uit ruigte met enkele stukken bosschage gelegen naast industrieel gebied waardoor in het plangebied veel verstoring optreedt. Ook is het, door de omringende watergangen, alleen bereikbaar via druk industrieel gebied. Hier is de verstoring te hoog en wordt aanwezigheid van das uitgesloten in het plangebied.

Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in bosachtige biotopen. Ze leven in verschillende bostypen maar ook in tuinen, parken en houtwallen. Zolang er voldoende voedsel beschikbaar is komen ze ook voor in bebouwd gebied. (Zoogdiervereniging, z.d.) De aanwezige bosschage in het plangebied bevat niet genoeg voedsel om een territorium van een eekhoorn te voorzien. Ook zijn geen te weinig Aanwezigheid van eekhoorn binnen het plangebied wordt uitgesloten.

Eikelmuis

Eikelmuisen leven zowel in bomen en struiken als op de grond. Ze leven voornamelijk in structuurrijke loofbossen in glooiend gebied, het liefst begroeid met eiken, maar ze komen ook voor in naaldbossen, boomgaarden, kleinschalig agrarisch cultuurlandschap en parklandschap in dorpsranden. Maar ook struikgewas, hagen, tuinen, rotsen, muren en gebouwen kunnen bewoond worden door de eikelmuis, mits er in de directe omgeving bos of struikgewas aanwezig is en de plek zelf voldoende beschutting geeft (Zoogdiervereniging, z.d.). In 2019 is één waarneming van eikelmuis bekend in Friesland. Het gaat om een dood exemplaar dat op een afstand van 2,5 kilometer van het plangebied is waargenomen. Op basis van aanwezig habitat en bekende verspreidingsdata wordt aanwezigheid van eikelmuis uitgesloten in het plangebied.

Otter

De otter is een sterk watergebonden zoogdier. Otters leven in oeverzones die liggen in gebieden met voldoende dekking en rust (Zoogdiervereniging, z.d.). Aangezien de sloten in het plangebied smal zijn, niet verbonden met andere watergangen en door het industriële gebied in de omgeving is deze niet geschikt voor eventuele otterverblijfplaatsen. Het plangebied is omringt door grotere vaarten waar otter in voor kan komen, hier is echter standaard al veel verstoring door het waterverkeer en het naastgelegen industrie gebied waardoor de aanwezigheid van otter kan worden uitgesloten.

Wolf

Er is één waarneming van een wolf nabij het plangebied bekend. Dit betrof een waarneming van vraatsporen van de wolf. Op basis van het ontbreken van geschikt vestigings habitat kan de aanwezigheid van de wolf binnen het plangebied uitgesloten worden.

Overige, nog niet waargenomen, soorten

Damhert

Het damhert is binnen een straal van 2,5 km rond het plangebied niet waargenomen volgens NDFF, maar de omgeving van het plangebied kan wel geschikt zijn als foerageergebied voor deze soort. Echter is er voldoende en minstens even geschikt foerageergebied aanwezig. Hierdoor is essentieel leefgebied het damhert in en binnen de verstoringszone uitgesloten.

Dwergmuis

Dwergmuis is niet bekend binnen een straal van 2,5 km rond het plangebied. Echter bevat het plangebied wel geschikt vestigingshabitat voor dwergmuis. Tijdens het veldbezoek is actief gezocht naar sporen en nesten van dwergmuis. Deze zijn niet aangetroffen. Aanwezigheid van dwergmuis in en binnen de verstoringszone van het plangebied wordt uitgesloten.

Steenmarter en kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel)

De steenmarter is een typische cultuurvolger. Binnen het territorium heeft de soort soms wel tientallen rustplaatsen. Rustplaatsen kunnen zich op veel plaatsen bevinden, zowel in bebouwd gebied alsook in het buitengebied. Verblijfplaatsen of nesten bevinden zich bijvoorbeeld in holtes of in openening tussen platen en stenen (Zoogdierverseniging, z.d.). De bunzing, wezel en hermelijn leven in allerlei habitats, van open plekken tot in bossen. Belangrijk is dat er voldoende dekking en schuilmogelijkheden aanwezig zijn en dat er voldoende prooidieren in de vorm van (woel)muizen te vinden zijn. Verblijfplaatsen bevinden zich op plaatsen met voldoende dekking, zoals in bosschages, takkenbulten en in holen van muizen, ratten, konijnen, mollen, dassen en vossen (Zoogdierverseniging, z.d.).

Het plangebied is potentieel geschikt voor de steenmarter en kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel). In de ruigtes binnen het plangebied zijn verschillende holtes en gangen aanwezig welke geschikte verblijfplaatsen voor de steenmarter of kleine marterachtigen vormen. De aanwezige bossage biedt tevens dekking voor deze soorten. Deze soorten zijn in Friesland op het moment van schrijven van deze toets vrijgesteld. Vanaf 1 januari 2022 zijn de kleine marterachtigen mogelijk niet meer vrijgesteld. Wel is de zorgplicht van toepassing op de steenmarter en kleine marterachtigen.

Consequenties van de ingreep op verblijfsplaatsen van kleine marterachtigen staan beschreven in paragraaf 4.2.

Waterspitsmuis

De waterspitsmuis kan in allerlei typen grotere en kleinere wateren leven, zolang het water schoon is. Daarnaast is het belangrijk dat er een goed ontwikkelde onderwatervegetatie aanwezig is en een ruige oevervegetatie met voldoende schuilmogelijkheden (Zoogdierverseniging, z.d.).

In het plangebied zijn een aantal watergangen aanwezig welke geschikt zijn voor waterspitsmuis. Er zijn in de omgeving geen waarnemingen bekend van de waterspitsmuis. Wel ligt het plangebied temidden in het verspreidingsgebied van de soort. Hierdoor kan aanwezigheid van waterspitsmuis niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op verblijfsplaatsen van waterspitsmuis staan beschreven in paragraaf 4.2.

Andere soorten beschermde zoogdieren worden, op basis van de bekende verspreidingsgegevens en het aanwezige habitat, niet verwacht binnen het plangebied.

3.4 Dagvlinders

Uit de bureaustudie komt naar voren dat alleen de grote vos als beschermde dagvlindersoort voorkomt in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied.

Grote vos

De grote vos leeft in vochtige, open bossen, bij bosranden, boomgaarden en locaties met grote vrijstaande bomen. De boomsoorten die de grote vos prefereert zijn de iep, zoete kers en sommige wilgensoorten (Vlinderstichting z.d.). Deze soorten zijn weinig aanwezig binnen het plangebied en een bosrijke omgeving ontbreekt, waardoor essentieel leefgebied van de grote vos in en binnen de verstoringszone van het plangebied uitgesloten is.

3.5 Libellen

Uit de bureaustudie blijkt dat er één beschermde libellensoort in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied voorkomen. Het gaat hier om waarnemingen van de Noordse winterjuffer.

Noordse winterjuffer

De noordse winterjuffer is een libellensoort die overwintert als imago. In de nazomer ontwikkelen de larven zich tot imago's waarna ze bij het kouder worden in overwintering gaan. In het vroege voorjaar vindt de voortplanting plaats. Voortplantingshabitat bestaat uit petgaten en sloten in laagveenmoerassen met lisdodde en riet. Daarnaast kunnen ook plassen met een brede rietkraag of andere laagveenachtige vegetatie geschikt zijn als voortplantingslocatie. Als overwinteringshabitat zijn beschutte heidevelden, pijpenstrootjes velden en halfopen (moeras)bossen met ondergroei van pijpenstrootje geschikt (Vlinderstichting, z.d.).

Het plangebied ligt niet in of in de buurt van een laagveenmoeras en laagveenachtige vegetatie ontbreekt. Het plangebied bevat daardoor geen geschikt habitat voor de noordse winterjuffer. Aanwezigheid van de noordse winterjuffer binnen het plangebied kan dus uitgesloten worden.

3.6 Amfibieën

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied, waarnemingen bekend zijn van één beschermde amfibieënsoort; de poelkikker.

Poelkikker

De poelkikker komt voor in schone, stilstaande, vrij voedselarme wateren zoals vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden, uiterwaarden, agrarisch gebied en laagveen. Niet alleen tijdens de voortplanting, maar een groot deel van het zomerhalfjaar is de poelkikker in en om het water te vinden. De soort overwintert meestal op het land, bijvoorbeeld ingegraven in de grond, in muizenholletjes, onder stronken of in dammetjes waar puin aanwezig is (BIJ12, 2017; RAVON, z.d.). De watergangen rond het plangebied kunnen mogelijk geschikt zijn voor de poelkikker als leefgebied. Deze watergangen vormen echter geen geschikt voortplantingswater door de aanwezigheid van algemene vissoorten. Door de hoge waterstand in het plangebied zijn een aantal poelen gevormd tussen de ruigte. Naast deze poelen lopen een aantal watergangen waarin een aantal groene kikkers zijn waargenomen. Deze poelen en watergangen vormen wel geschikt voortplantingshabitat voor poelkikker. Aanwezigheid van poelkikker in het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op verblijfsplaatsen van poelkikker staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.7 Vissen

Algemene vissoorten

In de waterlichamen rondom het plangebied kunnen diverse algemene vissen voorkomen. Deze genieten echter alleen bescherming onder de zorgplicht.

Grote modderkruiper

De grote modderkruiper leeft in ondiepe wateren met een dikke modderlaag en uitbundige waterplantengroei. Door een gespecialiseerde huid- en darmademhaling (via ingeslikte lucht) kunnen

grote modderkruipers overleven in situaties met lage zuurstofgehalten. De soort is in staat om in drooggevallen sloten ingegraven in de modderlaag enige tijd te overleven door gebruik te maken van huidademhaling. (RAVON, z.d.). De grote modderkruiper is niet bekend binnen een straal van 2,5 kilometer van het plangebied. In het plangebied zijn echter een groot aantal kleine watergangen aanwezig, welke geschikt kunnen zijn voor grote modderkruiper. Het plangebied valt ook binnen de verspreidingszone van de soort.

Aanwezigheid van grote modderkruiper kan niet worden uitgesloten.

Consequenties van de ingreep op verblijfsplaatsen van grote modderkruiper staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.8 Overige flora & fauna

Overige beschermde soorten zoals reptielen, kreeftachtigen, vaatplanten en weekdieren zijn niet bekend in de omgeving van het plangebied en worden ook niet verwacht op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreidingsgegevens.

4 Effecten en gevolgen

4.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Potentieel
Vleermuizen	Gebouwbewonende soorten (verblijfplaatsen en vliegroutes)	3.5	Potentieel
Overige zoogdieren	Bunzing, hermelijn, wezel en waterspitsmuis	Zorgplicht en 3.5	Potentieel
Amfibieën	Poelkikker (Voortplantings- en overwinteringshabitat).	3.5	Potentieel
Vissen	Grote modderkruiper	3.5	Potentieel

Tabel 4.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden.

4.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

Algemene broedvogels

In het plangebied en binnen de verstoringszone hiervan kunnen meerdere algemene broedvogels tot broeden komen. Wanneer werkzaamheden in de buurt van in gebruik zijnde nesten worden uitgevoerd, heeft dit mogelijk een versturende werking op de broedende vogels. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Vleermuizen

Onder het dak van de loods naast het plangebied bevinden zich mogelijk verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. De werkzaamheden kunnen een verstrend effect hebben op mogelijk verblijfplaatsen in en rondom het plangebied. Indien 's avonds of 's nachts wordt gewerkt gedurende de actieve periode voor vleermuizen (circa 15 april t/m 15 oktober), kan er lichtverstoring door het gebruik van bouwverlichting optreden. Hierdoor kunnen mogelijk aanwezige vleermuizen gedesoriënteerd raken. Ten gevolge daarvan kan het functioneren verminderen van de mogelijk aanwezige verblijfplaatsen. Dergelijke effecten zijn in strijd met de verbodsbepalingen in de Wet

Natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.2 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Het is mogelijk dat de watergangen rond het plangebied dienst doen als essentiële vliegrouteondersteuning. Het is mogelijk dat, tijdens de bouwperiode, er veel extra toegevoegd licht wordt gebruikt. Om te voorkomen dat de mogelijk essentiële vliegrouteondersteuning verstoord wordt door dit bouwlicht dienen de in paragraaf 5.2 vernoemde mitigerende maatregelen gevolgd te worden.

Overige zoogdieren

Het plangebied is potentieel geschikt voor de steenmarter en kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel). In de ruigtes binnen het plangebied zijn verschillende holtes en gangen aanwezig welke geschikte verblijfplaatsen voor de steenmarter of kleine marterachtigen vormen. De aanwezige bossage biedt tevens dekking voor deze soorten kunnen dergelijke verblijfsplaatsen vernietigd worden en kunnen deze soorten verstoord worden. Echter staan de bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter in Friesland op de vrijstellingslijst, waardoor alleen de algemene zorgplicht van toepassing is. Het is wenselijk om de vervolgstappen te nemen die genoemd staan in paragraaf 5.3 ten behoeve van de zorgplicht. Vanaf 1 januari 2022 zijn de kleine marterachtigen mogelijk niet meer vrijgesteld en zal nader onderzoek of het starten van een ontheffingsprocedure mogelijk nodig zijn.

Waterspitsmuis

In het plangebied zijn een aantal watergangen aanwezig welke geschikt zijn voor waterspitsmuis. Er zijn in de omgeving geen waarnemingen bekend van het dier. Tijdens de werkzaamheden zullen deze watergangen, al dan niet tijdelijk, verloren gaan. Dergelijke effecten zijn in strijd met de verbodsbepalingen in de Wet Natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.5 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Poelkikker

De watergangen rond het plangebied kunnen mogelijk geschikt zijn voor de poelkikker als leefgebied. Deze watergangen vormen echter geen geschikt voorplantingswater door de aanwezigheid van algemene vissoorten. De watergangen in het plangebied bevatten echter geen vissen en zijn hierdoor wel geschikt als voortplantings habitat. Door de hoge waterstand in het plangebied zijn een aantal poelen gevormd tussen de ruigte. Deze poelen vormen wel geschikt voortplantingshabitat voor groene kikker. Deze watergangen en waterpartijen zullen door de werkzaamheden beide habitats verloren gaan en is geen mitigatie mogelijk. Poelkikker overwintert ondergronds, de grond in het plangebied is geschikt voor Poelkikker. De werkzaamheden kunnen niet plaats vinden zonder dat nader onderzoek zoals beschreven in hoofdstuk 5.6 beschreven staat is uitgevoerd.

Grote modderkruiper

De grote modderkruiper is niet bekend binnen een straal van 2,5 kilometer van het plangebied. In het plangebied zijn echter een aantal kleine watergangen aanwezig, welke geschikt kunnen zijn voor grote modderkruiper. Het plangebied valt ook binnen de verspreidingszone van de soort. Tijdens de werkzaamheden worden de watergangen gedempt, dergelijke effecten zijn in strijd met de verbodsbepalingen in de Wet Natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.7 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

5 Mitigerende maatregelen

In dit hoofdstuk worden de vervolgmaatregelen beschreven voor de soorten waarvan in hoofdstuk 4 is bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgmaatregel kan bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten. Maar de vervolgmaatregel kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is. Er kan ook een lijst met mitigerende maatregelen staan aangegeven, waarbij de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing. Indien de ingreep zonder enig nader onderzoek, mitigatie of ontheffingsaanvraag uitgevoerd kan worden, wordt dat in dit hoofdstuk vermeld.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig	Vervolgactie
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Potentieel	Mitigatie
Vleermuizen	Gebouwbewonende soorten (verblijfplaatsen en vliegroutes)	3.5	Potentieel	Mitigatie
Overige zoogdieren	Bunzing, hermelijn, wezel, steenmarter	Zorgplicht/ mogelijk 3.5	Potentieel	Zorgplicht/ Nader onderzoek
	Waterspitsmuis	3.5	Potentieel	Nader onderzoek
Amfibieën	Poelkikker	3.5	Potentieel	Nader onderzoek
Vissen	Grote modderkruiper	3.10	Potentieel	Nader onderzoek

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is.

5.1 Algemene broedvogels; mitigatie

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in, of binnen de verstoringzone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

De omgeving van het projectgebied is geschikt voor diverse algemene broedvogelsoorten. In bomen, heggen en struiken kunnen diverse zangvogels tot broeden komen en langs oevers kan de wilde eend en meerkoet tot broeden komen. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

Indien de werkzaamheden toch starten aan het begin van het broedseizoen, dan dienen broedgevallen binnen het plan- en verstoringgebied van de werkzaamheden voorkomen te worden. Het ongeschikt

maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan op verschillende manieren.

- Door het van tevoren verwijderen van bomen, heggen en struiken binnen het plangebied is er geen nestgelegenheid meer voor diverse soorten zangvogels;
- Door het kort maaien en kort houden van de (oever)vegetatie is er geen nestgelegenheid voor watervogels zoals de wilde eend.

Het functioneren van de preventieve maatregelen dient gecontroleerd te worden vanaf de plaatsing totdat de werkzaamheden zijn afgerond. Tevens mogen de genoemde maatregelen niet in strijd zijn met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming voor wat betreft andere beschermde soorten en/of gebieden of het beleid van de NNN.

Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen, dient het plan- en verstoringsgebied eerst door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het projectgebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

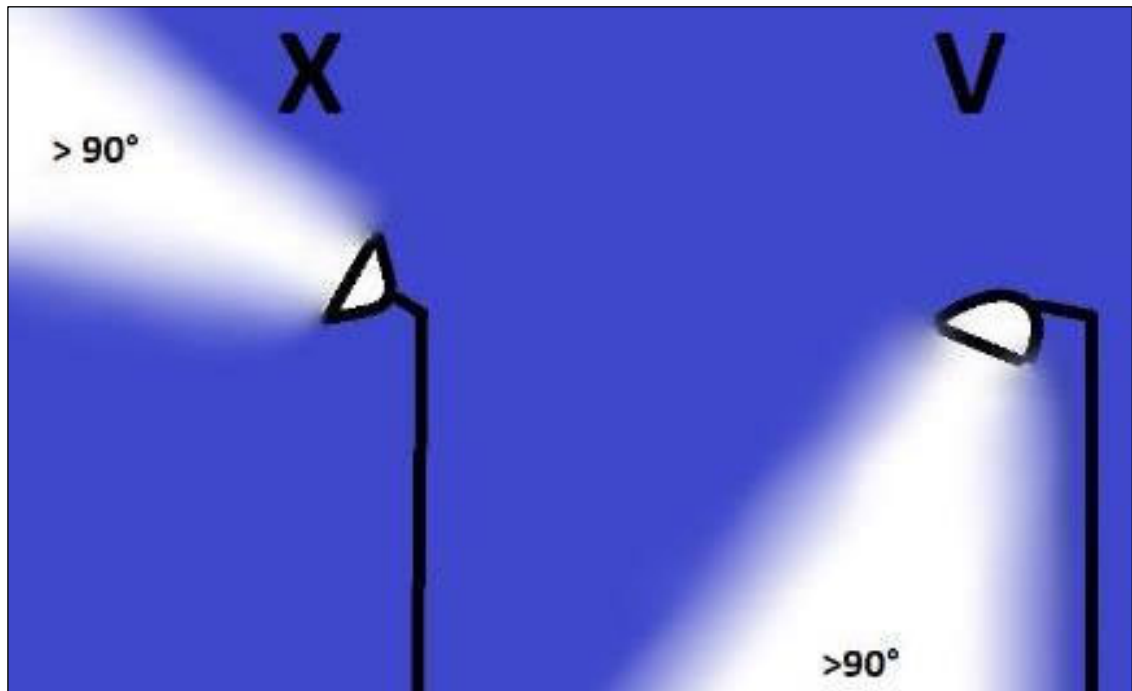
5.2 Vleermuizen; mitigatie

De watergangen in en om het plangebied kunnen mogelijk dienen als essentiële vliegrouteondersteuning. De loods naast het plangebied bevat mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen. Het verstoren van essentiële vliegroutes en verblijfplaatsen is een overtreding van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. Er moet tijdens de werkzaamheden rekening gehouden worden met het vermijden van extra lichtoverlast op de potentiële vliegroute langs de bomen en struikgewas en verblijfplaatsen in de naastgelegen loods. Indien er licht gevoerd wordt na zonsondergang en voor zonsopkomst, dan dienen onderstaande mitigerende maatregelen opgevolgd te worden.

Indien 's avonds of 's nachts wordt gewerkt gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april t/m 15 oktober), kan er lichtverstoring door het gebruik van bouwverlichting optreden. Hierdoor kunnen mogelijk aanwezige vleermuizen gedesoriënteerd raken. Ten gevolge daarvan kan het functioneren verminderen van de mogelijk aanwezige verblijfplaatsen in de woningen rondom het plangebied. Een dergelijk effect is in strijd met de Wet Natuurbescherming.

Om effecten van lichtuitstraling te voorkomen wordt geadviseerd om eventueel te gebruiken verlichting weg te draaien van de omliggende bebouwing. Dit is zeker noodzakelijk in de schemer en nacht (van 1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonsopkomst) gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april t/m 15 oktober).

Dit houdt in dat de verlichting naar beneden gericht dient te zijn op de werkzaamheden zodat er geen licht naar de omgeving kan uitstralen. In onderstaande figuur (Figuur 5.2) is een dergelijke werkwijze schematisch weergegeven. De V in de tekening geeft weer hoe de lichtuitstraling naar de omgeving zoveel mogelijk kan worden beperkt kan worden. In de situatie met een X is er sprake van significante lichtuitstraling naar de omgeving waardoor een mogelijk effect op verblijven van vleermuizen niet is uit te sluiten. Bij voorkeur wordt er bij het plaatsen van een licht gekozen voor amberkleurige verlichting.

Figuur 5.2. Voorbeeld van toepassing bouwverlichting bij. X= verlichting veroorzaakt uitstraling naar omgeving, V= verlichting veroorzaakt geen uitstraling richting de omgeving.

5.3 Kleine marterachtigen en steenmarter, zorgplicht (2021)

Voor kleine marterachtigen als de bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter geldt de zorgplicht in Friesland. Dit betekent dat alle maatregelen die een negatief effect kunnen hebben op dieren en planten, achterwege gelaten moeten worden.

Aangeraden wordt om buiten de kwetsbare periode van kleine marterachtigen te werken. Deze loopt van 15 maart tot en met 1 september. Kleine marterachtigen zijn het meest kwetsbaar in de kraamperiode. Bij verstoring is de kans groot dat het grootbrengen van jongen mislukt.

Wanneer toch binnen de kwetsbare periode gewerkt wordt, dient het gebied vooraf ongeschikt gemaakt te worden voor kleine marterachtigen. Dit kan gedaan worden door potentiële rustplaatsen, zoals in de ruigte in de bossen, te verwijderen en de vegetatie daarna kort te houden. Daarbij is het ook wenselijk om nieuwe rustplaatsen voor kleine marterachtigen te creëren, of rustplaatsen elders te verbeteren. Deze nieuwe rustplaatsen dienen te worden aangelegd voordat de bestaande rustplaats verdwijnt.

Nieuwe rustplaatsen kunnen gecreëerd worden door nestkasten voor marterachtigen te plaatsen, of marterhopen te creëren.

5.4 Kleine marterachtigen en steenmarter, nader onderzoek (mogelijk in 2022)

Er zijn binnen het plangebied mogelijk vaste verblijfplaatsen van bunzing, wezel en hermelijn aanwezig in bosschages en takkenbulten binnen het projectgebied. Deze potentiële verblijfplaatsen worden mogelijk aangetast tijdens de werkzaamheden. Daarnaast kan er verstoring door licht, geluid of trillingen optreden door de nabijheid van de werkzaamheden. Er dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar het gebruik van het plangebied door kleine marterachtigen.

Het nader onderzoek naar marterachtigen kan uitgevoerd worden met cameravallen en/of sporenbuizen. Gezien de mogelijke aanwezigheid van meerdere soorten, wordt een combinatie van

beide methodes aangeraden. Op basis van de oppervlakte van het plangebied, dienen minimaal twee sporenbuizen en twee cameravallen te worden ingezet. In de periode van maart tot en met augustus moeten de cameravallen en sporenbuizen zes weken worden geplaatst. Buiten deze periode is een onderzoeksperiode van 12 weken noodzakelijk.

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat verblijfplaatsen aanwezig zijn binnen het plangebied of dat aannemelijk is dat verblijfplaatsen aanwezig zijn van één of meerdere soorten, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij de provincie Friesland. Deze ontheffing wordt verleend als in ieder geval buiten de kwetsbare periode (15 maart tot en met augustus) wordt gewerkt of voor aanvang van deze periode het terrein ongeschikt gemaakt wordt. Tevens dienen compenserende maatregelen getroffen te worden door elders nieuw leefgebied te creëren. Indien uit het nader onderzoek blijkt dat marterachtigen afwezig zijn, dan zijn er geen belemmeringen meer vanuit de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soortgroep.

5.5 Waterspitsmuis

Binnen het plangebied is geschikt habitat aanwezig voor waterspitsmuis, aanwezigheid van deze soort kan niet worden uitgesloten. Er dient een nader onderzoek uitgevoerd te worden naar aanwezigheid van waterspitsmuis. Het nader onderzoek naar waterspitsmuis wordt uitgevoerd met behulp van live catch vallen, welke in raaivorm opgezet worden op geschikte locaties in het plangebied.

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat verblijfplaatsen aanwezig zijn binnen het plangebied of dat aannemelijk is dat verblijfplaatsen aanwezig zijn, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij de provincie Friesland. Deze ontheffing wordt verleend als in ieder geval buiten de kwetsbare periode (april tot en met september) wordt. Tevens dienen compenserende maatregelen getroffen te worden door elders nieuw leefgebied te creëren. Indien uit het nader onderzoek blijkt dat waterspitsmuis afwezig is, dan zijn er geen belemmeringen meer vanuit de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soort.

5.6 Poelkikker

In het plangebied is geschikt habitat aanwezig voor poelkikker. Enkele groene kikkers zijn tijdens het veldbezoek aangetroffen. De werkzaamheden kunnen niet starten zonder nader onderzoek naar de aanwezigheid van poelkikker uitgevoerd te hebben. Het nader onderzoek naar poelkikker bestaat uit 3 bezoeken waarbij gedurende een half uur de watergangen bevestigd worden met een schepnet. Hierbij is het doel om kikkers te vangen. Dit nader onderzoek moet gebeuren tijdens de actieve periode van poelkikker (april tot en met augustus).

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat poelkikkers aanwezig zijn binnen het plangebied of dat aannemelijk is dat verblijfplaatsen aanwezig zijn, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij de provincie Friesland. Deze ontheffing wordt verleend als in ieder geval buiten de kwetsbare periode (april tot en met augustus) wordt gewerkt of voor aanvang van deze periode het terrein ongeschikt gemaakt wordt. Tevens dienen compenserende maatregelen getroffen te worden door elders nieuw leefgebied te creëren. Indien uit het nader onderzoek blijkt dat poelkikker afwezig is, dan zijn er geen belemmeringen meer vanuit de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soort.

5.7 Grote modderkruiper

De watergangen binnen het projectgebied vormen mogelijk geschikt habitat voor de grote modderkruiper. Wanneer delen van sloten worden drooggelegd, dan heeft dat tot gevolg dat mogelijk aanwezige grote modderkruipers bedolven raken en doodgaan. Tevens kunnen belangrijke kraamkamers ten gevolge van de werkzaamheden dusdanig veranderd worden door de werkzaamheden dat ze ongeschikt raken. Er dient daarom eerst nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de

aanwezigheid van grote modderkruiper in de watergangen in het gebied. Dit nader onderzoek dient uitgevoerd te worden door eenmalig tussen maart en oktober te elektrovisseren of een eDNA-monster te nemen. Indien hieruit blijkt dat de grote modderkruiper afwezig is, dan zijn er geen belemmeringen meer vanuit de Wet natuurbescherming voor wat betreft deze soort. Als de grote modderkruiper wel aanwezig is, dan moet een ontheffing aangevraagd worden op de Wet natuurbescherming, waarbij de nodige mitigerende en compenserende maatregelen genomen moeten worden.

6 Conclusie

In opdracht van Rho adviseurs heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan de kop van de tussendiepen te Drachten, gemeente Smallingerland, provincie Friesland. De opdrachtgever is voornemens de kavel te ontwikkelen tot woon/werkgebied, waarbij enkele bedrijfswoningen in een groene setting aan de westelijke oever gerealiseerd worden. De QuickScan is uitgevoerd om eventuele strijdigheden van de beoogde werkzaamheden en de toekomstige situatie met de Wet natuurbescherming (Wnb) op te sporen.

Uit de QuickScan is gebleken dat er binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden mogelijk een aantal beschermde soorten aanwezig zijn. Het betreft algemene broedvogels, vleermuizen, kleine marterachtigen, steenmarter, waterspitsmuis, poelkikker en grote modderkruiper.

Om overtredingen op de Wet natuurbescherming te voorkomen, dienen voor algemene broedvogels en vleermuizen enkele mitigerende maatregelen genomen te worden.

Voor algemene broedvogels heeft het de voorkeur om buiten het vogelbroedseizoen te werken. Indien toch gestart wordt met de werkzaamheden aan het begin van het vogelbroedseizoen, dan dient het plangebied ruim voor aanvang van het broedseizoen preventief ongeschikt gemaakt te worden. Indien gestart wordt te midden van het vogelbroedseizoen, dient er eerst een controle plaats te vinden door een ter zake kundige ecooloog. Voor vleermuizen die mogelijk een verblijfplaats in omliggende woningen hebben en een potentiële vliegroute, dient er verstoring door bouwverlichting voorkomen te worden. Om de aanwezigheid van kleine marterachtigen, waterspitsmuis, poelkikker en grote modderkruiper te toetsen dient nader onderzoek uitgevoerd te worden, welke al dan niet tot een ontheffingsprocedure leidt.

Gorredijk, september 2021
JM ecologie b.v.

Geraadpleegde bronnen

- Nationale Database Flora- en Fauna (NDFF), geraadpleegd op 10 september 2021.
- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten.
- Bouwens, S. (2017). Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. *Uitgave Provincie-Noord-Brabant*.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- Netwerk Groene Bureaus & Zoogdierverseniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021.
- Ravon (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>
- Vlinderstichting (z.d.). Informatiepagina libellensoorten. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/libellen/overzicht-libellen>
- Vlinderstichting (z.d.). Informatiepagina vlindersoorten. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders>
- Zoogdierverseniging (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten>